

نگاه معماری چقدر مهم است؟

آنقدر این شهر نیاز به عمران دارد که احتمال اتلاف انرژی به لحاظ دوباره کاری معادل صفر است؛ ترس از این که مبادا کاری انجام بدهیم که بدون هماهنگی باشد و به نوعی همپوش، نباید سبب شود اصلاحی انجام ندهیم،

آذر مهاجر

گروهی از متخصصان رشته معماری و شهرسازی، به همت مؤسسه معمار نشر، ناشر مجله معمار و برگزار کننده جایزه بزرگ معماری، به نمایندگی سهیلا بسکی (برنده جایزه کتاب اول سومین دوره جایزه گلشیری) و کامران افشار نادری (عضو نظام مهندسی تهران، جنوا (ایتالیا)، جامعه معماران ایران و از موسسان مؤسسه معمار نشر و مجلات معمار و شهر)، در فعالیتی تحت عنوان پروژه (!) بهم قصد دارند به مردم بهم و کلیه سازمانهایی که قصد بازسازی این شهر را دارند بدون چشمداشت، خدمات فنی و تخصصی ارائه کنند؛ این تلاش و شکل گیری «پروژه ای» با نام «بم»، به عنوان یک حرکت نوع دوستانه، آنهم در قالب تشکل یا تشکل هایی غیر دولتی (اگر با توجه به ضوابط و قوانین ناظر بر عملکرد های مربوطه، بتوان «پروژه بم» را یک «پروژه» به لحاظ فنی نامید)، در همین آغاز راه به دلیل اهداف و نیاتی که از تاسیس آن دنبال می شود (یا بهتر بگوییم: ادعا می شود که قرار است دنبال بشود...)، قابل توجه، تقدیر و سیاست است، بخصوص که گزارش های پایگاه اینترنتی معمار نشر، پیرامون پروژه نشان دهنده وسعت قابل تامل آن است: «در این پروژه چند گروه از جمله گروه مطالعات ستادی، گروه طراحان، گروه کنترل فنی نقشه ها، گروه میدانی و محلی، گروه صاحبان صنایع و ... اعلام همکاری کرده اند از گروه های خارج کشور نیز برای اصلاح پروژه ها داوطلب شده اند؛ همچنین مؤسسنین پروژه بم از سایر علاقمندان به همکاری در زمینه های طراحی، مشارکت های اجتماعی و ... دعوت به همکاری نموده است.

استفاده می کنیم و فقط کار طراحی و نظارت خدمات مهندسی را تامین می کنیم، در نهایت ساخت و ساز بر عهده کسانی است که این وظیفه را بر عهده دارند، انعقاد قراردادها و... راهم آنها بر عهده خواهند داشت و ما فقط بر اجرا و کارشان نظارت خواهیم کرد تا به لحاظ اصول مهندسی کارها درست انجام شوند و به لحاظ کیفی قابل دفاع باشند.

استفاده می کنیم و فقط کار طراحی و نظارت خدمات مهندسی را تامین می کنیم، در نهایت ساخت و ساز بر عهده کسانی است که این وظیفه را بر عهده دارند، انعقاد قراردادها و... راهم آنها بر عهده خواهند داشت و ما فقط بر اجرا و کارشان نظارت خواهیم کرد تا به لحاظ اصول مهندسی کارها درست انجام شوند و به لحاظ کیفی قابل دفاع باشند.

در این پروژه چند نفر از همکاران شما را یاری می دهند؟

مایک گروه تقریباً دو اوزه نفره هستیم که برای ارزیابی شرایط به بم سفر کردیم ولی در این باره ابعاد ثابتی نداریم، هر کسی که تمایل داشته باشد در صورت ذی صلاح بودن می تواند به گروه بپیوندد؛ حرکت مایک کار خیر خواهانه بدون چشمداشت است و از هر کسی که قصد همکاری داشته باشد استقبال می کنیم.

اولین برنامه های شما در این پروژه چیست؟

کار ما کار کوچکی است، از ما توقع کاری بزرگ نداشته باشید؛ در برنامه داریم برای مردم بم، فضا های بهداشتی بوجود می آوریم، مثلاً مجموعه ای شامل حمام، دستشویی، رختشویی خانه، محلی برای تمیز کردن نوزادان و... در حال حاضر ساخت یک فضای بهداشتی مد نظر ماست و در قدم های بعدی در مانگا، مدرسه، کتابخانه و... را در اولویت های کاریمان قرار داده ایم؛ مسئله مهم این

است که ما فقط طرح ها ارائه می کنیم و آنها را در اختیار می گذاریم و به هیچ وجه حتی به نفع شهر هم در بخش مالی مسئله دخالت نمی کنیم، کار مازمانی ارزش خواهد داشت که دستمان به ریالی نرسد.

تا به حال چه اقداماتی کرده اید؟

در قدم اول زمینه ها را بررسی کردیم، احتمالات را سنجیدیم، باز دید اولیه از شهر صورت گرفت و کارهایی در دست اقدام قرار گرفته است.

حما شما هم در جریان هستید که مهندسن مشاور آرمانشهر پروژه های راهبردی شهر بم را به عهده گرفته اند، نگران نیستید کار شما در موازات یا تداخل با کار آنها قرار بگیرد؟

هدف ما ساختن صدخانه یادویست مدرسه نیست، ما قصد نداریم جایگزین نهادهای دولتی بشویم و برای دولت هم نقشه نمی کشیم؛ ما چند نفر متخصص هستیم که فکر می کنیم می توانیم کارهای

خوبی ارائه کنیم، صرف نظر از حضور خودم در این گروه، باید بگویم گروه ما شامل افراد ذیصلاحی است که سعی می کند به کمک ارائه کارهای استاندارد و طراحی و نظارت دقیق و مناسب، نمونه های مشخصی را از خود به جای بگذارد که هم مردم از آن بهره بگیرند و هم اگر کسی خواست بنای مشابهی را بسازد و به این گروه مجرب دپترسی نداشت بتواند از کار گروه و الگو

در شرایطی که مردم از ساده ترین امکانات بهداشتی محرومند، یک ساختمان با طول عمر دو سال خیلی بیشتر از زیباترین نمونه ها در شهر که مردم در چندین هزار چادر نامناسب زندگی می کنند هر چه بسازیم درست است، بنابراین اگر مجبور شویم با توجه به ریتیم تحولات شهری که بلند مدت است ساختمان هایی بسازیم که فعلاً حوائج مردم را برطرف کند و بعد هم خرابش کنند این کار را خواهیم کرد.

ولی پیش تر فرمودید قصد دارید بناهایی بسازید که به عنوان نمونه قابل الگو برداری باشند!
بله و این مسئله در درجه دوم اهمیت قرار دارد.

بگیرد. ما با این گروه مهندسن مشاور هم در تماس هستیم، کارهای ما با هم هرگز تداخل نخواهد داشت، لاقلاً تداخل منفی ندارد، آنقدر کار ما کوچک است و آنقدر این شهر نیاز به عمران دارد که احتمال اتلاف انرژی به لحاظ دوباره کاری معادل صفر است؛ ترس از این که مبادا کاری انجام بدهیم که بدون هماهنگی باشد و به نوعی همپوش، نباید سبب شود اصلاحی انجام ندهیم، چند وقت دیگر گرما می شدت خواهد گرفت، ممکن است عدم دسترسی مردم این شهر به ساده ترین امکانات بهداشتی سبب شود دیده هادر اثر اسهال جان خود را از دست بدهند. اگر بخوایم اولییتی برای مردم بم در این شرایط در نظر بگیریم، من به شخصه جان انسانها را بر ساختمان های شهر اولویت می دهم، ممکن است ما چیزی بسازیم که از نظر معماری به شهر خدشه وارد کند، ولی اگر بتواند جان عده ای را نجات بدهد ارزش ساخته شدن را دارد، حتی اگر بدانیم که این بنا دو سال دیگر هم خراب خواهد شد باز هم ضروری است آن را بسازیم.

چند نفر از همکاران شما که در این پروژه شما را یاری می دهند نام می برید؟

بله، مهندسین پارسی، مهندس کرمانیان، مهندس محمد زاده، مهندس ضیایی، خانم بسکی و...

در این پروژه چه اولویت هایی را مدنظر دارید؟

به عقیده من قبل از هر چیز جان انسانها اهمیت دارد، پس امنیت و بهداشت است که نبودشان جان انسانها را تهدید می کند درجه اول اهمیت قرار دارد؛ بنابراین باید ساختمانهایی بسازیم که هم در مقابل زلزله و... مقاوم باشند و هم خدمات بهداشتی و درمانی به مردم ارائه کنند؛ بعد از اینها می شود به سکونت، آموزش، فرهنگ و... پرداخت.

بنابراین پیش از هر چیز ساخت به خدمات رسانی اولیه فکر کرده اید؟

بم شهری است که به شدت ضربه دیده است و اگر هر چه سریعتر درست نشود فجایع به شکل وسیع تری ادامه پیدا می کند؛ ما توجه به مسائل اساسی و انسانی و دوزخ را نوع نزدیکی بینی حرفه ای به مسئله نگاه می کنیم؛ شاید من در یک مکان دیگر و فرصت دیگر به مسائل هنری، تئوری، ساختاری، نقد و... خیلی اهمیت بدهم ولی در بم حفظ جان آدم هادر درجه اول اهمیت قرار داشته باشد.

ولی آیا شما به عنوان یک معمار می توانید نگاه معمارانه نداشته باشید؟!

نگاه معمارانه هم خواهیم داشت، من معتقدم در شرایطی که مردم از ساده ترین امکانات بهداشتی محرومند، یک ساختمان با طول عمر دو سال خیلی بیشتر از زیباترین نمونه ها ارزش دارد. در شهری که مردم در چندین هزار چادر نامناسب زندگی می کنند هر چه بسازیم درست است، بنابراین اگر مجبور شویم با توجه به ریتیم تحولات شهری که بلند مدت است ساختمان هایی بسازیم که فعلاً حوائج مردم را برطرف کند و بعد هم خرابش کنند این کار را خواهیم کرد.

ولی پیش تر فرمودید قصد دارید بناهایی بسازید که به عنوان نمونه قابل الگو برداری باشند!

بله و این مسئله در درجه دوم اهمیت قرار دارد.

پاسخ به یادداشتی با عنوان «شتابزده»

«معمارها»! سازه را بشناسید